

Látogatásom Georg Kaisernél

— Az Új Kelet berlini munkatársától —

Berlin, 1922 október 19.

Ő ma a legünnepeltebb drámaíró. Nem börtönviselt multja, nem is a megánéletéről szárnyrakelt legendák tették meg Kaisert divatos íróvá. Van benne valami szuggesztív emberi hatás, az intellektuel csökönyös imádása. Az, ami minden más német íróból hiányzik.

Ma Buenos-Ayresben játszó „Reggeltől-éjfélig” című drámáját. London és Páris, Madrid és Prága ontja számára a busás honoráriumot. És Kaiser ma is olyan megrögzött fatalizmussal tekint az ember sorsát, a maga egyéni tragédiáját, mint két évvel ezelőtt, amikor... szövegeket lopott.

Nem röstelli az „esetét”, de nem is használja fel reklámas nagyképűséggel. „Es machte mir keinen Spass, aber es war auch keine Tragödie... Menschenschicksal!”... Mosolygva beszél, a cigarettát nyugle könnyed séggel szorítja az ajka közé, aztán szórakozottan járátja végig a szemét pazar könyvespolcain és finom műtárgyain.

A színházról szól, finoman, fölényesen, okos meglátással: látszik rajta, hogy rajongó szeretettel gondol Tháliára. Aztán drámákra, új német színpadi szerzők műveire tér át, féltékenykedés, kicsinyes elfogultság nélkül. Innen már könnyen áttérhetünk Kaiser személyére:

— Hogyan lett önből drámaíró? Rámekint. A kérdés érdekl, bár megfelelt már rá nem egyszer. Mosolyog: eldobja a cigarettát és minden kényszeredettséggel nélkül mondja:

— Látja, ez az én életem legnagyobb problémái közé tartozik. Nagyon váratlanul történt. Sohasem gondoltam arra, hogy író leszek, mielőtt elsőttem vettem kezembe a tollat, hogy tintába öntssem a gondolataimat... A családom több nemzedéken át csupa kereskedő, olyan hagyományos konzervatív emberek, amilyent el sem tud képzelni. (A testvérbátyám és az unokafivérem mind tartalékos hadnagyok!) Én is kereskedőnek készültem, őt nyelvet tanultam meg és az AEG. villamosági társaság hivatalnoká lettem. Nagyon pontos, szorgalmas hivatal-

nok voltam, amolyan kötelességtudó, „törökfiatalember”. Délamerikába helyeztek át és azt hiszem, ott mentem át az első nagy élményeimre... A hatalmas, embernemjártá pusztán, magányos lovaglás közben, csupa izgatóság, vad kaland kínálkozik — az ember oly egyedül van a végtele természetben... Megfogott az utazás láza: el kellett hagynom Amerikát, de nem akartam hazajönni... Mások honvágyat éreznek, engem az utazás vágya ingerelt... Így jutottam el Barcelonába, Górnába, míg végre a betegség haza hajtott. Itthon sokáig kioldva teljes spátiumban hevertem és mikor végre rászáratam magam, hogy fölkeljek, odafütem az íróasztalomhoz és — írni kezdem. Így lett belőlem íróember...

— És azóta husz darabot írt? — Igen, mondja derűs pillantással. — Borzasztó sok ugye? A legtöbbet ugyan legszívesebben álmodni szeretném előadni és nem tartom kollégialis eljárásnak, hogy a színházak mások jobb darabjainak mellőzésevel az én gyöngébb tákolmányaimat is műsorra tartják... De hiába: ez már csak így van: ha egy költő egyszer bevezetett a művészet útjára, bármint csinálhat, semmilyen szél nem sodorja vissza a hajóját. Mindent zseniálisan mondanak, amit győzege pillanataiban alkotott... Különböz az a nézetem, hogy minden költő csak egy művet ír. A többi írásainak halmából csak egy csúcs emelkedik ki. Természetes, hogy ez a csúcs — alacsony is lehet. De azért azt mondom, hogy: egy mű, egy csúcs.

— Ez a csúcs tehát egy állandóan emelkedő vonal tetőpontja? Kaiser a fejét rázza. A kezét tiltakozó mosdattal emeli fel, mintha nem szívesen vallatná magát. De azért folytatja: — Így kellene lennie. De ritkán van így. Sok minde a közrejárt és különösen az ugynevezett „művészelet” szakítja meg a vonal pályáját. Aki igazságokat akar hirdetni, annak az élet minden külső rezgését magába kell fogadnia. Nem világszemléletről beszél. A költő nem tud szakadatlanul egyforma

buszósággal egyformán jót adni. Néha kifogja a fátát pegazust — és ilyenkor keletkeznek a könnyebb fajsúlyú, kevésbé mély és kevésbé egyéni művek. És természetesen is: így látjuk ezt a színháznál: egy hosszú reinherdi korszak után ma fátadtak vagyunk a problémahajszólásól. Az ember szórakozni akar és a francia vigjáték kétes ídeségébe fűrdik. Minden színházunk franciá vigjátékot ad. És nem szabad a köztársaság megváltozásáról, dekadenciáról beszélni. Csak természetszerűségeink volt rá... kell a színt, hogy sajtán újól nehéz utra hajszuk a pegezzist.

— Milyen eszt tűzött ki magától a munkáiban? A kérdés kínos, érezzük, hogy itt már nem az „interjú” sablonján rágódnak, hanem „elvére” vagyunk. Kaiser tudja ezt. Világosan, mintha a programját szövegező le, habozás nélkül, szilárd hangon feleli:

— Hogy mi a célom? Meg akarom mutatni, hogy az ember magában véve kezdetől fogva tökéletes volt... de aztán belekényeztettem magát az ugynevezett „életbe”. Mind inkább gyöngébb lett. Mindkévé bé maradt meg embernek. Arnyképe lett önmagának, ha úgy tetszik, torzképe. Gyári „munkás” lett, aki harminc éven át áll az emelőrud mellett, emeli és süllyeszt, — emeli és süllyeszt, — semmi több! Az volt a rendeltetése, hogy ember legyen és egy pusztá kös maradt meg belőle. „A bank pénztárosa”... egy beszélő automata. Egyoldalú automaták leszünk, ahelyett, hogy sokoldalú emberek lennénk. Nagy szerencsétlenység az! Örültség... Én az emberért dolgozom.

Igaz van: Kaiser az emberért harcol, sőt gyakran az ember ellen küzd az emberért. Mielőtt távoznom tőle, kezembe adja a „Von morgens bis mitternachts” egy régi, első kiadását: „Nézzé, ez a könyv az automata drámája.” Kinyitja, lapozgat benne. A szeme felcsillan, ahogy magyarul kezd:

— A bank pénztárosa, aki más sem tud, mint pénzt olvasni... Évről évre mindig egyformán ugyanazt teszi, amikor egy reggel hirtelen megtörténik a csoda: ránevet egy asszony. És erre — maga sem

tudja miért — kiragad 60.000 márkát a pénzeszekrényből. Zsebre vágja. Előli akar. Ezzébbé jut, hogy az addigi élete csupa gépies mozgás volt: egy élő halottat dobáltak más, felhőlt gémpemberek. Előli akar. De már késő. A hája ősz, a keze reszket. Eljött út az óra, — vágja a komódjának.

— Mikor először néz körül a világban, az „otthonát” látja maga előtt. Körültekint. Óreg anyja az ablakban áll. A lánya az asztalnál költöget. Az asszony a konyhában szorgoskodik. Nagy fal. Az együttélés kedélyes kényelme. Anya, fiu és unoka összegyűlnek. A meghittsége varázsa. Aztán a szoba, asztallal és függőlámpával. Jobbra zongora. Csöröpkytyka. Előli mindig: reggelire kávé, délre kollet. Hálókamara — be az ágyba, megint ki az ágyból. Meghittsége varázsa. Végül — kiterítve fekszik meverhídegen. Akkor az asztalt a falhoz tolják, sárga koporodó kerül a szobába, lecserélhető varotekkel, a lámpára gyászhalál kerül és — egy évig nem szorgoskodik...

Ebben a brutális, jóhiszemű pénztárosban sok van Georg Kaiserből. Ugyanaz az üldözött vad, mint (két évvel ezelőtt, a ridig műtácheni bírák hatalmában) Kaiser volt. De a pénztárosnak nincs meg a hite, vagy elfelejtette, amit gyermekkorában felültesen olvasott:

Kezdeiben volt az ember... Faludi Iván

Amerikai hadihajók Viadivosztozk kikötőjében

Newyork, október 23 (Rador). Az amerikai hadügyminiszter több hadihajót küldött Viadivosztozkba, hogy a városnak a vörös csapatok által történt megszállása következtében az amerikai állampolgárokat védelemben részesítsék. Ugyanancs több hadihajót küldött a viadivosztozki kikötőbe a kínai kormány is.

KÖZPONTI TÉLIKERT

MYRIAM BARKA, és TEDDY az „OPIUM-TANGO” keleti táncduett és az új sláger-műsor! Kezdeje este 9-kor. Lloyd 1014

Szent Eliz

Egy modern leány regénye

Irta Szabó Imre (2)

— Igen. Nem tührettem apád öfórintos boldogságait — folytatta. Hogy olvitt a ligetbe és jegeskávé hozott nekem, hogy particsarniból ruháralvót ajándékozott szeretott hitvesének. Nem omnibuszon viszel a ligetbe, parancsoltam rá, hanem kőifogatna és nem particsarnuból csináltasz ruhát nekem, hanem angol szövetből és Bécsbe utazol az első női szabóhoz. Hogyan, miből, kérdezte apád. Nem cícomoztam a szavakkal, kimondtam: csinálni fogsz! Ugy fogsz csinálni, mint a nyitrai Weingerber. Lecsuhták? De kijött és új nagy üsteibe fogott. Ha szöveten nem tudsz keresni, akkor kávé hozatsz és belekevered a prima minőségűbe a harmadrendűt. Ha a kávé nem szüperál, van más áru, riss és spicitanz és gabona. Amit mások tudnak, azt a kunsztot te is meg fogod csinálni! És nem volt nyugalma, amig utasításaim szerint nem cselekedett. Hál istennek, szerencsém volt. Soha nem ült. Pénszüntelésekkel vezekeltünk.

Eliz higyült arcát két kezével tartarta el. Apja dermedt fásultággal hallgatott.

— Házat vetünk a Gyékény utcában, munkásházat. Hetibért fizettek; sokat és rendszeren. Aki nem fizetett, kilódnit az utcára pereputtyostól. A rendőr az én rendőrom volt!

A leány felállott és kinyitotta az ablakot. Kint eső szitált a ködben. A szél becsapott és valamelyest lehűtötte Elis anyját. Már nem beszélt olyan indulatosan.

— Akkor jöttél a világra. A hára csak néhány ezer koronát adtnak, de megfogadtam, hogy első születésnapodra nem lesz rajta teher. Egyéves korodban már bankunk volt. Hitelszöveketek. Hajszálon mult, hogy apád lakat mögé nem került. Gyorsan egy grófot vezényeltettem az igazgatószáiba. Anután jött a jutagvár és a hajóvétel. Nem kellett többé félni a paragrafstól. Akkor avattuk ezt a villát.

A férfi elmélyedéssébből föltápáskodott. Gyöngéden, de benső utálatl szólt.

— Anyus, ebből elég lesz. Talán térsől a tárgyra.

Anyus vértelen sjkai guyonosan meg rádu ták. Urát szigorúan leintette:

— Ne utasíts rendre: Eliznek tudnia kell, hogy jutott el odáig. Nem szoktam fölélegesen focogni!

Eliz bezárta az ablakot.

— Folytasd mama, mindent tudni akarok!

— A villát még rabbi avatta. De astán beléptünk egy új szövetségbe. Mert ha a vagyon magától szaporodik, az ember közbeesülést hajszol. És ebben sem voltam mindennapi. Gondolod, közzétékonysági dáma lettem? Nem, gyermekem; zsidó asszonyok nyegle trükkjeit nem voltam hajlandó utánozni. Leoszuott magánasszókkal sem barátkoztam. Áttörtünk a katolikus vallásra, kongregációkat, keresztény pártokat támogattam, föltem a pénzt beléjük. Az érsek uri hássamban szállott meg, a herceg nálam ebédelt. Az első üldözött keresztények haljegyü gyüriüt csak az én gyűjteményemben találhatták az egész országban. Apókat, majd papi neveket vettem melléd és mágnágyerekek kőss fölttelek. Hidegen fogadtak,

zsidóvakájának, Rivkének gunyoltak. Percig nem haboztam. Magam türtem volna talán a megaláztatást, de gyermekemet sem a nyomor gonlja, sem a bánatás föllánbja nem érhetie. Így kerülél tudózkod és művészek közé.

Főllállott, a mosdóhoz ment, kigyúlt homlektát kölni vízzel megnedvesítette.

— Nem szaporítom a szót, — folytatta tikkadt igzlommal — a lezámolás magamam történt, nem veled. Nem, nem nehestelek rád, hogy socialista léttél. Mi ezis megengedhetjük magunknak. De te könyvek szocialistája vagy. Én az élet vagyok. A kispolgári erkölcsöket fölrugva, elszántan csináltam meg a magam kis forradalmát — éretded. Csakhogy most, amikor itt a nagy forradalom, nekünk niuc: mit keresünk Posten.

Eliz nem szoríhatta magába a hallgatást.

— Elveim teljesünek és most hagyjam el az országot, mama?

— Ne okoskodj Elis! Mondtam, te tudományos szocialista vagy, én az anyatejjel és testvéreim körszágával szivtam magamba a szocializmust. Városi lakásunkban már szepeg egy áldozat. Orlovsky grófnő látogatott el hozzánk. A kastélyt egy fölforgatták, hogy egy inget nem vehetett már az ntra. Ránk is sor kerül. Nincs idő ckoskodni és nem kétegyes, hogy igazunk van. Aki a hatalom, azé az igazság. És ha ide betérnek, nem fogják kérdezni, mik az elveid. Könyveiddel együtt kibajtatnak az utcára. A völgyesi kastélyt már bizonyosan elintézték. Én tudom, hogyan tud gyűlölni a szegény ember!

Elmenni — ez most már elhatározás lett. Elis anyja szarnoki szava

közeledő volt. Az elutazás teendőiről a férj referált.

— A gyűjteményt az ékszerekkel együtt elástuk még az éjjel a kertben. Ulevél két nap mulva kész, pénzt a Leaszámító-bankkal átírányítottam Svájzba. A halárig olasz családéknét fogunk szerezlni.

— Az asszony felállott.

— Elmaradunk, amig a vihar lecsillapodik — mondta rekedten. Raboljank. A felakat nem vihetik el, a szőfeket nem törhetik föl, a völgyesi földeket nem ehetik meg. Eljének jól. Zabáljanak!

A szavak fölélmétesen kongtak, hidszen és síváran. A lelkiismeretlenség fagyos bossorkányzása fűtyült beléjük.

Völgyes kis tó falu volt, fönt a verbói hegység között. A birtokot Elis apja egy örkuszigazgatólól jó későn vette, amikor már régen szalonképes felekeseit volt és az udvari tanácsosság már nem is jelentett számára nagy földi boldogságot. De arra nagyon ügyelt — és asszonya is így avaria — nehogya a felő tízezrek részüthessék, hogy a magyar föld valamelyik urát kiemelte „ösi” fészkeből. Ilyesmire nagyon finnyásak voltak. Az öreg mint tisztekesü „seif made min” skart mindenütt föltűnni és ha bankja körgyűléseiről iratott, mindig ilyen irányu nstisítást adott a szerkesztőnek. „Kérem, ne tessék kifelejteni, hogy a nyereség egy hányadának altruista ölöokra való lehasitását én indítvá-yostam, mert magam is kis ember lévén, tudom mi a kötelességem a közzétét íránt, amelynek istápolója voltam és leendeni óhajtok mindenkor”. Így, ilyen kuriáusan diktálta telefonba

Bo...
Három év...
Az anti...
nyomása és...
közöt való...
hisnyos ny...
sídóságnak...
Iomnak ebb...
ben még új...
az antiszem...
teünk a bo...
teltünk. És...
teni, hogy a...
sések és má...
lyek t tlesz...
tégig még...
gyar zsidók...
meg a hazafi...
Erejen fö...
háború és e...
forradalmá...
mények köve...
kei éltünk a...
gondolni is...
sem jutottu...
nyugalomho...
hogy fölelm...
eséhsünk...
sebek frisse...
szakkadti föl...
nem enyhült...
A helyett...
általános sí...
lenség, erre...
hogy csak a...
gam tpassat...
év alatt...
Én maga...
ságosoknak...
lének és...
védelmetek...
ok évtizede...
sietem is t...
fötlül állók.

HIREK

Zelotaavatás a Haggibborban

Első kilenc órákor széleskörűen terítékes bankettre gyűltek össze a Haggibbor tagjai. A bankett felejtelenül ünnepélyes keretek között folyt le. Est az alkalmat tartotta fenn a Haggibbor vezetősége arra, hogy első három zelotáját szívesható külsőségek között ünnepélyesen felavassa. Ugyancsak ezen a banketten nyújtották át Jakobi Dudinak, a Haggibbor népszerű jótéteményének az egyesület ajándékát, egy művészi kivitelű bronzszobrot, melynek talapzatán ezüst koszoruba vésették a hébernyelvű dedikációt.

A Haggibbor ifjusága és kolozsvári zsidó társadalmának legelőkelőbb képviselői már jóval kilenc óra előtt megtöltötték a két-fehér színnel díszített bankettermet. A falon két-fehér drapériák között Herzl életnagyságu festett képe, a Haggibbor serlegnyertes és ifjusági csapatának tablója, az asztalok két-fehér dávidpajzosa selyemásválal terítve, rajta az avatandó zeloták jelvényei, a két-fehér selyemcsapka és a zelotagyűrűk. Az ünnep kezdete komolyan várakozó közönség körében ott látni a kolozsvári laikusok, kereskedők, nagyiparosok és gyáros társadalom képviselőit. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség képviselőiben dr. Klein Miksa, a szövetség alelnöke, a zsidó sajtó képviselőiben dr. Marion Ernő, az Új Kelet szerkesztője jelentek meg. Szép számmal voltak jelen az ünneplők és ünneplettek női hozzátartozói is. Az asztalok föntartott helyén ott állt az egyik ünneplőnek, Jakobi Dudinak édesanyja, beteges, halovány asszony, aki azonban ott akart lenni fiának kifüntetésén.

Pontban kilenc órákor vonult be Stotter Aladár, a Haggibbor elnöke, az új tisztikar élén a terembe. Karján a felesége: Kolozsvár egyik nevezetes zsidó szépsége. Megállanak a zelotajelvények előtt és Stotter komoly szavakkal nyitja meg az ünnepeket.

Nem mulatozás és gondtalan vigasság vágya hozott bennünket a mai estén össze... Zsidó munkásság kapcsoló egybe bennünket az elmúlt év folyamán... zsidó munkássággal akarjuk megkosztolni az új egyesületi évünket is. Ma avatjuk a Haggibbor első zelotát, azokat, akik lelkesedésük egész lelkével adták oda magukat a zsidóság ügyének és szent fogadalommal kívánják megpecsételni azt, hogy a jövőben is a zsidóságnak lesz minden törekvésük...

Megkezdődik a zeloták ünnepélyes avatása és a fogadalom kivétele. Giszkalai János tartja az avató beszédet. Amíg beszélt, háta mögött egy fiatal haggibborista áll vigyázó állásban és kezében hatalmas két-fehér selyem lobogót tart. Egy intés és a két-fehér zászló a föld felé hajlik, a Haggibbor első zelotái: Jakobi Dudi és Lazarovics Dezső rányugtatták jobb kezüket a zászló selymére és hangos szóval mondják utána a fölolvastott fogadalomát. Az egész közönség föláll, az elnök, az avató, az új zeloták a fejükre teszik a két-fehér zelotacsapkát és komoran hangzanak a szavak:

Fogadom... igaz fogadás... férfini becsületemre... hogy zsidó nemzetemnek... hittemnek... hű fia maradok... a Haggibborban... a zsidó testnevelésnek... igyekszem becsületére válni... fogadom...

Komor esendben hangzanak el a fogadalom utolsó szavai, a két-fehér zászló újra magosba roppen. Stotter Aladárnak saját kezében húzza az avatottak útjára a zelotagyűrűt: tömör ezüstkörből készült gyűrű, pecsétnyomó lapján az oroszul, héberül és magyarul David-pajzasa fölött a Haggibbor jellegző bevésve: Am Jisrael chaj! Közben fölharognak a Haggibbor induló hangjai: Hadd hallja szavunkat az ég meg... hadd lássa szavunkat az ég meg...

műnkben hogy ének... a vésyt a szevedélyek... im esküvel, esküvel esküszünk...

A Haggibbor első három zelotája Jakobi Dudi, Lazarovics Dezső és Weiss Károly, mindhárom megalapító a Haggibborban. Weiss nem lehetett jelen az avatáson, úgy hogy legközelebbi alkalommal fogja leléteni a zelotafogadalomát. Az ünnepség után kezdődött a vacsora. Az egyes fogások között egymás után hangzanak el a tisztelek. Először dr. Weissburg Chajim szóval föl. Az első poharat Erec Jisrael virágcsászári emeli és őteli a zsidó nép két veserét Weizmann és Szokolort. Hatalmas hordák és poharak csengése válszolja a felköszöntőre. Székely Béla, az „5 Órai Újság” szerkesztője, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséget köszönti fel. Utána Nozsin Mór mernök emelődik szólásra. Stotter Aladár, a Haggibbor elnöke ünneplő Stotter meghatottan válaszol és felhasználja az alkalmat, hogy átnyújtja Jakobi Dudinak a Haggibbor tagjai ajándékát, egy szép bronzszobrot. Felolvassa a bevésőt dedikációt: „Jakobi Dudinak, a derék Haggibboristának, jó zsidó testvérünknek, harmadik államalapításunk 5682. évi ötödik esztendejében, a Palasztnai-mandátum jóváhagyásának örömszónapjában, a román-jugoszláv válogatott mérkőzés emlékére: a Haggibbor tagjai.”

Jakobi örömtől ragyogva teszi maga elé a drága meglepetést. Közben szólásra emelkedik a Haggibbor másik fiatal kiemelkedője: Rosenbergs Béla, közismert sportneve Rósi és a Haggibbor ifjusága nevében üdvözlő az új zelotákat, akiknek nevében Jakobi Dudi köszönti meg az üdvözlést. Dr. Klein Miksa Jakobi anyját, dr. Krémer Ármint a távollévő Haggibboristák és Pollák Dani a jelenlevő hölgyeket üdvözlő. Általános meglepetést keltett az a kedves és talpraesett felszólalás, mellyel Stotter Aladárnak a hölgyek nevében válaszol az üdvözlésre. Az ünneplő közönség legjobb hangulatban a késő hajnali óráig együtt maradt. Ha az előjelékből következtetni lehet, akkor megállapíthatjuk, hogy a Haggibbor új egyesületi éve az eddigiektől is fokozottabb zsidó sport és társadalmi tevékenység jegyében fog eltelni.

A kolozsvári zsidóasszonyok első estélye. Egy friss, vérmeleg ötle, a város zsidóasszonyainak szívében felelt. Ki tudja, kihez a szívében először? Talán valamennyiében egyszerre. Kolozsvár zsidóasszonyai estélyi adnak november harmadikán. És ez az estély azért is több, mint minden eddigi, mert már a gondolatban minden zsidó nő egyesül. Már most együtt vannak, nincs közöttük se más felfogás, se más egyesület: vehemenciájuk és nemes buzgalomuk egyesítette őket. A szezonnak ezt az első mulatságát emlegetni, diosirni fogják az utána következők: a legsikerültebb lesz, amit ennek a városnak zsidó társadalmának valaha is végigcsinált. A zsidóasszonyok arny versengésével, kedvességel, szeretetreméltósággal és öntudattal készülnek fel rá, hogy felejtetlenné igérkezik. Az estély tisztá jövedelmét a kolozsvári zsidóság e nagyszerű szsonyjai az erdélyi zsidó sajtólapnak szánták. Az estély a Newyork termében lesz, műsorral, vidámsággal, táncsal. Még irunk róla.

A huszvések katonai felmentése. A kolozsvári hadkiegészítő hivatal értesíti az 1902-ben született hadköteleseket, hogy a sorozási lapstromokat október 24-től 28-ig leszárlják. Azok tehát, akiknek, mint családfelelősöknek, joguk van felmentésre, ugyancsak azok, akik tanulmányaik folytatására, vagy azért az indoklásal, hogy két testvére teljesít már tényleges katonai szolgálatot, halasztást kérni akarják, ezt a szárdokumentumokat kell a városban lévő katonai ügyosztálynak, amely mindenkinél köllő felvilágosításal szolgál.

Gróf Burián István meghalt. Bécsből jelentik: Gróf Burián István, az egykori monarchia külügyminisztere pénteken, az esti órákban hetvenéves korában meghalt Bécsben. Az egykori külügyminiszter súlyos szívbetegséggel szenvedett, ez okozta halálát. Burián, bár sokáig állt a monarchia külügyének az élén, sohasem volt népszerű ember. Finom modorú, nagy képességsű diplomata volt, aki a legelső nagyobb diplomáciai válságokban is legelsőszóban elhatározott dolgok o-bájába, könyvei közé Zárhatóvá, higgadt és nyugodt modora, a demagogiától való távolmaradása, hogy utóri indikációk között megőrizhesse népszerelmét. Nem volt szónok: ha beszélt, egyszerű, higgadt szavakban válogatta a legelsőszóban helyszöveget is, hatást tehát sohasem tudott elérni. De lelkiismeretes hivatalnok volt, költősségtudó, aki bele tudta élni magát a tömegek életébe. Burián bár régi nagy magyar nemesi családból származott. Mint a befajta iskola, az osztrák-magyar monarchia diplomaatájának szolgálatában állt. A híres báró Fehérvárnak volt a veje, családja révén ösztöndíjjal tudott szerezni az udvarhoz. Kállay közös pénzügyminiszter halála után ő lett a monarchia pénzügyminisztere és rábízták Bosznia és Hercegovina kormányzására. Bosznia és Hercegovina megszerzésében nagy szerepet játszott neki. A világháború kitörése után, amikor gróf Burkhöld megbukott, Burián lett a külügyminiszter. Burián volt a monarchia első külügyminisztere, aki komoly erőfeszítéseket tett a béke megkötésére. Ferenc József császár és király halála után indította meg a békeszöveget. A külügyminiszteri székben később gróf Czernin váltotta fel, de a monarchia összeomlását megelőző néhány hónapban ismét Burián intézte a külügyet. A forradalom kitörése után teljes visszavonultságban élt Bécsben. Betegsége rohamosan haladt előre, míg pénteken délután egy hirtelen szívroham kioltotta az életét.

Jugoszláviában harmadosztályú utasok is használják az ékecsokcsit. Szabadkáról jelentik: A közönségségi miniszter megengedte, hogy a gyorsvonatok III. osztályainak utasai is igénybevehessék a buffetkocsit, de csak az I. és II. osztály utasainak a társas étkezése után és hiszárológ srre az időre, amíg ebédjük vagy vacsorájukat elfogyasztják.

Antantbarát tüntetések Athénban. Athénból jelentik: Tegnap nagy tüntetések voltak, amelyek az antantbarát való egyetértés és a nagyhatalomokkal való barátságos viszony fenntartását kívánták. Különösen az antantkövetések előtt folytak le lelkes demonstrációk.

Bizalmat szavaztak Poincarénak. Párisból jelentik: A kamarában tegnap 389 szavazattal 178 ellenében bizalmat szavaztak Poincarénak. Poincaré egy hozzá intézett interpellációra kijelentette, hogy erre csak az angol kormányválasz megfogalmazása után lesz módjában válaszolni.

A villámcsapás feltámasztott egy halottat. Zágrábból jelentik: A horvátországi Gornji-Lapac községben esodálatos eset történt a napokban. Lúlios Máté 40 éves földműves pár nappal betegeskedés után meghalt. Családja felravatalozta és a házbeliek ismerőseikkel egész napon át a ravatal körül foglalatokodtak. Délután hirtelen zápor keletkezett és égszen-gés, villámcsapás közben egy villám a halottasházba csapott. A jelenlevők valamennyien kifutottak a házból. Mikor kinn látták, hogy a ház nem ég, csupán a ház egyik sarka sérült meg, visszamentek a halotthoz. A halott a ravatalon ült és esodálkozva nézett maga körül. A babonás faluslak azt hitték, hogy az ördög szállt a halottba és baltát, villát ragadtak, hogy megöljék. A feltámasztott halott egyszerre siri hangon megszólalt: „Hagyjatok békén, hadd pihenjen ki magam.” A parasztok, mikor a hangját meghallották, eodólták a gyilkos szerszámokat, leemelték az öreget a ravatalról és ágybafektették, hogy pihenjen ki a halál fáradságait. Másnap azután nagy mulatságot rendeztek a feltámasztásának öröme.

Bethlen Veszprémben külpolitikai expozé tart. Budapestről jelentik: Politikai körökben nagy érdekeltéssel várják Bethlen miniszterelnök külpolitikai expozéját, amelyet az egyes párt vezérpárti értekezletén fog megtartani.

Rekvirálják az autót? Metea prefektus rendelkezése Kolozsvár városi tanácsa felé az autómobilot, teherautót, motroskerékpárokat tulajdonosait, vagy bérletit, hogy mechnikai járműveiket jókárban tartassák be a vármegyeháza működő nyilvántartó bizottságánál. A jelentkezés szembélyesen, vagy meghatalmasított újján történhet az összes adatok (gyárjegy, létes, hangerek és motor száma-stb.) beszovaltatása mellett. A bemutatás október 23-ól 28-ig tart és reggel kilenc órai veszi kezdetét. A javítás alatt levő járműveket helységi bizottság fogja megvizsgálni, ha a tulajdonos a bizottság kiszállását kéri.

Nansen dr. Görögországban. Athénból jelentik: Nansen Görögországba érkezett a tráciai menekültök ügyének megszervezése végett.

Lloyd George közérzete és a világgpolitika. A cím nem újszólag nagyépitődés és nem szeszszóitójás háró paradoxon. Lloyd George közérzete és a világgpolitika szoros összefüggésű fogalmak. Ha másképp nem, de udvariasságból el kell hinnunk, mert Lloyd George felesége mondta ezt, ő pedig csak tudja. A baxott miniszterelnök b neje egy liberális gyűlésen kijelentette, hogy „ferje mindenre készen áll. Szereti a harcot, szelene felülénkül ebben és egészsége javul tőle.” Nem tudom, hogy a történetirő figyelmeztetése nem korúli el lady Lloyd George intim vallomása, amely minden bizonynyal figyelmeztetend azok részéről, akik a történelem nagy eseményeit és emberi dolgokból szeretik megmagyarázni. Ha igazat adunk Thiersnek, aki szerint Napoleon azért visszatért el a híres berodini csatát, mert első nap lovaglás közben náthát kapott és emiatt az ütközet napján a folytonos prüszkölés miatt rosszkedvű volt, úgy szes: orosan igazat kell adnunk a híres angol államférfi feleségének, akiknek kijelentéséből nyilvánvaló, hogy ferje történelmi ténykedéseinek motívuma: az egészség mejjarulása. Igen, a versaillesi, a sevrai, a trianoni béke és még néhány rosszemlékű konferencia, amelyek főszereplője és rendezője Lloyd George volt, mind azért történt, hogy a kiváló államférfi emésztése a lehető legkevesebb fiziológiai és pszichológiai kilengéssel történjék. A közérzet és az egészségi simaság nem is esett eszre, de a világgpolitikát közebe sikerült összehangolnani Lloyd Georgnek, aki azért nem rejtél, hanem smint lady Lloyd George kijelentette, „ferje tovább folytatja a harcot, mert szellemile felülénkül benne és egészsége javul tőle.” Lloyd Georgnek igaza van. Bizonyára ismeri ezt a jó kislóslást: „Az egészség!” Közben Európa a fejetején áll. (f. l.)

Értesítés! Cégünk, tekintettel a mai nagy drágaságra, emberberáti szempontoktól vezérelve elhatárosta, hogy Kolozsvágra és városi állami és városi tisztviselőinek módot nyújt, hogy teli autókészletét olcsón beszerzhessék és azért a mai naptól kezdve igazolt tisztviselőknak a mai véleárlási jóváírásosonyában, 14 napon alkalmi vásárt rendez. Elárastása d. e. 9-12, d. n. 3-5 ig. Dick Jakob és fia cég Cluj, str. Regina Maria 5.

Legjobb és legolcsóbb ort. kősz huzat és szalmit Roth Adófal, Rudolf-né 20 sz. alatt kaphat.

Értesítés. A Dick Jakob és Fia cég építendő áruházának terepnyálatára hirdeti határidő lejárván, a beérkezett pályatervek elbírálására Clujban Vistor városi főmérnök, Bábolnai József műépítész, Kovács Gyula mérnök, Kocor Ernő építőmester és Havas Vilmos mérnök által tartott szűri megkezdte a pályatervek elbírálását. Tekintve a rendkívül nagy számban beérkezett pályaterveket, a díjak odaítélése előreláthatólag csak december hó közepén lesz eszközölhető.

Ked... Vas... CF... A... tekben... bajnok... kezd er... Kold... szon... után... tartalék... amely... sen... A ma... Mend... igen... forban... a fúrge... Biró: C... (0:0) a... CFR: 0... telan, c... szeres... egyetlen... Biró: N... Dese... 0 (0)... tott sz... Sándor... Maros... srányba... 10 emb... szokot... Czitrom... arányba... Az MT... László, a... kacs rug... Petro... arányu... győzelem... biztosít... a vezetés... és Klein... Vulká... VSC bajn... Arado... ban nyer... neki mé... ellen. A... Egyetért... győzte le... Teme... vett legut... (0:1) ará... A vasuta... Steiner r... szerese r... (NAC). Bajnok... Nagy... szor is 1... met arató... felett és l... nokság... perében Z... rugta. W... pondált... Szatm... arányu gy... beán, am... melte meg... és Vancs... zsidó csap... tott góllá... Érmihá... pia 4:0 a... csapata fe... Kül... MTK-... pestről je... közések... súlyos ver... pid az es... ság jól sz... remények... a füzdelm... utóbbi idő... az utolsó... sikerült tel... A Braun... Siklósi cs... bármely b... társornál... Orth brilli... tette tapra... közönséget

SPORT

Vasárnapi eredmények

CFR—KKASE 1:0. A KMTE szenzáció és szereplése

— Az új Kelet tudósítójától —
Az erdélyi és bánáti sportkörültekben október 22-én megtartott bajnoki és díjmeccsek a következő eredményekkel véződtek:

Kolozsvárt a KMTE folytatta szenzáció szereplését. Lelkes játék után 0:0 eredménnyel végzett a tartalékos Universitáttal szemben, amelynek legjobb embere a br. vörös védő Lazar tartalék kapu volt. A macskások csapatában Dési kapus, Mándelkó és Újvári fedezet, aki igen jól fogta Bencicót, a csatár-csapatban pedig Janovitz, Merkovits és a fúrge Tóth balszélső tündek ki. Bró: Cinczár Imre. A KKASE 1:0 (0:0) arányu vereséget szenvedett a CFR-től. Mindkét csapat rendszeres, csapkodó játékokat produkált. A szerencsésebb csapat győzött. Az egyetlen gólt S. sz. balszélső rugta. Bró: Nagy Lajos.

Désen a KAC Major góljaival 0:0 (0:0) arányu győzelmet aratott az Unio felett. Bró: Peirán Sándor.

Maros-ásárhelyt az MTE 3:0 (2:0) arányban nyerte le a tartalékos és 10 emberrel játszó MSE csapatát. A gólokat Baumiszter rugta. Bró: Czitrón Márton. Az MTK 4:2 (3:0) arányban győzött az MCFR felett. Az MTK góljait Glancmann és László, a vasutasoké Pazler és Takács rugták. Bró: Bükkössy György.

Petroványban a CAMP 3:0 (1:0) arányu hatalmas és meglepetést keltő győzelmet aratott az AMTE felett és biztosította magának a bajnokságban a vezetést. A gólokat Spitzner, Kádár és Klein rugták.

Vulkánban a Gloria-CFR és a VSC bajnok küzdelme.

Aradon az AAC 4:0 (2:0) arányban nyerte meg elsőosztályu bajnoki mérkőzését a Miklósai TK ellen. A Vasas vendordijban az Egyetértés 2:1 (1:1) arányban győzte le az AAC második csapatát.

Temesvárt a Kinizsi revánost vett legutóbbi vereségéért és 2:1 (0:1) arányban győzte le a TAC-ot. A vasutascsapat góljait Frösch és Seiser rugták, a TAC góljait Holz szereste meg. Bró: Strasser Emil (NAC). A Kinizsi a győzelmével a bajnokság élére került.

Nagyváradon a Törökvs másodszor is 1:0 (0:0) arányban győzelmet aratott hatalmas riválisa, a NAC felett és három ponttal vezet a bajnokságban. A győztes gólt a 35 ik percben Zeiga centrából Ströck II. rugta. Winkler István (KAC) indiszponáltan bíraskodott.

Szatmáron az SzSE 2:1 (0:1) arányu győzelmet aratott a Makka-beán, amely vereséget nem érdemelt meg. Az SzSE góljait Glöck és Vancsák rugták, a nagyváradi zsidó csapat Kinigli II. révén jutott góllához.

Érmihályfalván a szatmári Olympia 4:0 arányban győzött az ETC csapata felett.

Külföldi eredmények

MTK—Rapid 5:1 (2:1). Budapestról jelentik: A vasárnapi mérkőzések szenzációja a bécsi Rapid súlyos veresége az MTK-tól. A Rapid az csatár elsőosztályu bajnokság jól szereplő csapata, amely jogos reményekkel vette fel az MTK ellen a küzdelmet. Az MTK ugyanis az utóbbi időben erősen meggyengült, az utolsó pillanatban azonban mégis sikerült teljes csatársort szerepeltetnie. A Braun—Molnár—Orth—Opata—Siklósi csatársor klasszisokkal jobb bármely budapesti elsőosztályu csatársornál. A létszámból légyógyult Orth briliáns játékával sokszor készítette tapara a mintegy 15 000 főnyi közönséget, amely mindvégig ünne-

pelte a kitűző játékos. Az MTK fedezetcsopora a várakozásnak megfelelően játszott, mindvégig támogatta a csatársort. A Rapid gyenge játékot produkált, az első félidőben még erőltető ellenfelet bizonyított, a második félidőben azonban teljesen kifutott, nem bírta a hatalmas tempót és sorába balesetörodve, lélektelenül játszott. Különösen a fedezetcsop volt gyenge. A hátvédok bizonytalanul dolgoztak. A kapus is megbízhatatlan volt. Kérdés után az MTK srályaiban támad és 6 percben Orth 18 méterről bombaszzerű lövéssel megszerzi a veresé gólt. Második játéknál a Rapid szélsőjében kinyitott. A 37. percben Braun lefut a felpláról, a cseleki a védelmet és ideális beadással Siklósi góllá értésztette. Félidő 2:1. A második félidőben a 2. percben Opata vezet támadást és lövését a Rapid kornerre menti. A

kornerből Orth védhetetlen gólt lő. Az MTK védelme mindjobban ki-domborodik, a Rapid teljesen vissza-esik. A 31. percben Orth lövi a 4-ik gólt. Br. un. egy összefutás alkalmával megeőrül és csak statisztál. A 42. percben Orth sötétli Molnárt, aki az 5-ik gólt rugja. Láncoscs jól bírasko-dott.

Budapesti bajnoki eredmények. Budapestról jelentik: A magyar bajnokság október 22-iki mérkőzéseit a következő eredményekkel véződtek: KAC—VAC 1:1 (0:0) FTC—Zugló 2:0 (1:0) Vasas—MAFC 2:1 (1:1). III. Ker.—Törökvs 2:1 (1:0) A Törökvs veresége nagy meglepetés. E mérkőzések alapján a magyar bajnokság helyezési sorrendje a következő: első Törökvs 10 ponttal, második az FTC 10 ponttal, harmadik az MTK és negyedik az UTE 9-9 ponttal.

A Haggibbor harmadik közgyűlése

Beszámoló a múltévi működésről. Az új tisztikar

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Vasárnap délelőtt tartotta meg a Haggibbor harmadik évi közgyűlést a város háza nagytermében, amelyet erre az alkalomra felerősítették és drapériával díszítettek fel. Az első erdélyi zsidó sportklub tagjainak és híveinek nagy töbora jelenlétségben vett részt Stotter Aladár elnök a közgyűlést. Röviden vázolja az egyesület három évi működésének eredményét, majd a jegyzőkönyv vezetésére Rosenfeld Bélát, annak hitelesítésére pedig Wittmann Sándort és Imre Lajost kéri fel. Befejezésül indítványozza, hogy a közgyűlés üdvözlő táviratot intézzen Károly trónörökösökhöz, mint a romániai sportcsövetség díszelnökéhez.

László Jenő főtitkár teszi meg ezután jelentését az egyesület múlt évi működéséről. A klub hármas feladatot vállalt: nevelni az ifjúságot, a zsidó tömegeket megszerezni a sport számára és ezt az erőt a zsidó generáció szolgálatába állítani. E hármas cél elérésére a Haggibbor jóvedelmének egyszázalékából megteremtette a Jabotinsky-alapítványt a Tarbut ifjúsági sportolónak jutalmazására; négysszázszáz leiórt hét és fél holdas telket vásárolt, amelyen tavasszal felépíti saját sporttelepét, hogy az ifjúság kiképzése minél intenzívebb lehessen. Az elmúlt évben az egyesület tizenhét műsoros estélyt rendezett és egy charuka-ünnepélyt. Ezen avatták fel Herzl Tivadar arcképet, példadárképen, hogy az ő szelleme irányítsa mindig a zsidó ifjúságot. Erdemes tagjainak kitüntetésére a klub megalapította a zélotá gyűri rendjét A Haggibbor első vezetője Jakobi Dersó, aki az egyesület adminisztrációs munkáját is páratlan odaadással végezte a megalakulás óta.

Moskovitz Andor helyett, aki Amerikába távozott, Sugár Andor tartja az atlétikai szakszéküly beszámolóját. Bár ez az osztály még csak szervezés alatt van, több jelentős eredményt tud felmutatni a Haggibbor. Icke Andor a 110 méteres gátfutásban a romániai rekordot tartja. Az ifjúsági versenyen crosscountryban, amelyen futóversenyekben ért el szép eredményeket.

A futhallesszakszéküly beszámolóját dr. Krémer Árnin terotta, aki évköriben vette át az intézőségeit. Ismerteti a tavalyi bajnokság alatt az egyesület ellen indított hadjáratot, amelyben a Haggibbor eivesztette a zold aztanálást, amit a zsidó gyepen megnyeri. A sportélet irányítása avataltan kezekbe került, a Haggibbort klubszovinizmusból kiszorították a nagy pályáról. A sok akadály ellenére is az eredmény kielégült. A lejártot 41 barátságos és bajnoki mérkőzésből megnyert 21, veszített 13 mérkőzés, eldöntetlenül véződött hét. Adott 69 gólt, kapott 44 gólt. A városközi mérkőzéseken Jakobi Dersó, Wessel Károly, Braun Béla,

Nyul Sándor, Lassrovits Dersó, Braustein József, Rosenberg Béla, az országos válogatásban pedig Jakobi vett részt a Haggibborból, amely Kolozsvár válogatottját is nemrég 1:0 arányban legyőzte. Az aradi ciönista kongresszus alkalmával rendezett körmérkőzésen egy mérkőzési nyert, egyet a nagyváradi Miksbasával szemben elvesztett. Javára kell írni az első csapatnak, hogy egyáges játékosult sa-játított el és a fegyelomban is példás.

Fenermann Mór előadja, hogy a második csapat meghindocapeltésze ellenére is a lejártot hét mérkőzésből négyet megnyert, háromt veszített, adott hat gólt, kapott öt gólt. Sokkal szebb eredményekről számolt be Jakobi Dersó, az ifjúsági csapat intézője. Ez a csapat váltotta be teljesen a hosszú fűfött reményeket. Franc Döme trénernek is nagy része van abban, hogy az ország legjobb ifjúsági csapata a Haggibboré. Négy tagja, Rosenfeld Ferenc, Lászar Sándor, Gidáli Ferenc és Gombos Zoltán az elsőosztályu mérkőzéseken is megállták helyüket. A lejártot 14 mérkőzésből tizenegyet nyert, kettőt veszített, egy eldöntetlenül maradt, adott 42 gólt, kapott 12 gólt. Az uszósportról Sugár tartott beszámolót. Az idén még szerény keretek között folyt a munka. Az egyesület házi uszóversenyén, amely tíz év óta az első volt Kolozsváron, 40 résztvevő indult.

Fauerlicht Andor pénztári, Jakobi Ernő gondnoki és a számvizsgáló-bizottság jelentése után dr. Weissburg Chaim a pályaeépítés ügyét ismerteti. Tömegsportot csak saját pályáján ühet a Haggibbor. Ezért kellett az akcióit beindítani. De megállpítja, hogy a befolyt 400 ezer leiót 240 ember jegyzete, vagyis a közcsopornak. Az egyesület többi tagjára vár az feladat, hogy ezt a munkát befejezze, ha azt akarja, hogy a Haggibbor meg tudjon felelni feladatának.

Dr. Fischer Tivadar az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség novében megelégedését fejezte ki a Haggibbor működése iránt, amely példát mutat a kötelességtudás és fegyelem terén is. Antal Márk főigazgató a Tarbut nevében biztosította a Haggibbort, hogy az intéző növényekéi teljes mértékben melleje fogak állni a zsidó ifjúság testi és lelki regenerálásában. Stotter Aladár a felmentvények megadása után átadja helyét dr. Fischer Tivadar-nak, aki mint korelnök, a régi tisztikar lemondása után, háromtagu bizottságot küld ki a jelölések megojtására s a közgyűlést öt percre felfüggeszti.

Szűnet után a Katz, Rados és Nossin Mór-ból álló jelölőbizottság indítványára a közgyűlés a következő tisztikari választotta meg közfelháltással: Stotter Aladár elnök, alelnökök: dr.

Bl. t. Elek, Borchán Géza, Mezei József, Moskovitz Jakab dr. Ritter Salamon, dr. Weissburg Chaim, jegyzők: Reinherz Miklós és dr. Neumann Jenő, főtitkár: László Jenő, titkárok: Fenermann Mór, Schönbövit Póter, főpénztáros: Codik József, pénztárosok: Elías Dersó, Fauerlicht Andor, Ricsósi Sándor. A számvizsgáló bizottság tagjai: Noszin Mór, Gyárfás Dersó, Imre Lajos és Lóth Ödön. Futballintéző dr. Krémer Árnin, uzás és atlétikai intéző Sugár Andor. A vizalmi bizottság elnöke Eisenstädter Samu. Kluborvosok: dr. Blumfeld Sándor, dr. Büchler Dersó, dr. Löbl Adolf, dr. Jakobi József és dr. Ohrenstein Fülöp. Ügyészek: dr. Horváth Jenő, dr. Kertész Jenő és dr. Klein Miksa. Az egyesület gondnoka Jakobi Ernő. Aszonkivül nyolcvanöttagu választmányt választottak.

Választás után dr. Fischer újból átadja az elnöki széket Stotter Aladár-nak, aki köszönetet mond az iránta és a tisztikar iránt meggyilvánult bizalomért Rövid programot ad a jövő évre, melyben a tavaly megkezdett munkát kell a Haggibbornak érdmnyesen befejeznie. Hatikva elnökletével a közgyűlés végetért.

Ezre kilenc órai ünnepélyes bankett volt az új vezetőség tiszteletére. Ezen a banketten svatta föl a Haggibbor első három vezetőjét. A szelova-tásról szóló tudósítást lepu-k más helyén közöljük.

Most jelent meg!
Kaczér Illés legújabb könyve

A vakember
tükre

Tizennégy mesteri novella
Művészi kiállításban ára 20 leió

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában

Cacaovaj,
Cukorkásüveg és zacskó

érkezett Lusztig és Nussbacher cukorkakartárába Cluj, Calea Reg. Ferdinand (v. Ferenc József-ut) 31

Sport **Áruház**

Árudi hűtő és hűtőszívogép kereskedelem
Cluj, Wesseléngi-utca 16.

! Hűtőt hűtő, szivogépet hűtő ruhák, herbuzsok és hűtő eredeti gyári árban kapható.

TUNGSRAM

A LEGTARTOSABB EGŐ

Rókát és más szörmét fest az Unio gőzmosogép Kolozsvár

rémben külpoti. Bod pstróti jelen. an nagy érdekli. n miniszterelnök emlyet a egy. i értékeléstén fog

autókat? Metea Kolozsvár vá. az automobilor, kerékpárok tulaj. t, hogy mecbá. karban mutassák működő nyil. A jelentkezés meghatalmasott ö. szes adatok zarak és motor litatóna melle t. er 23-ól 28 ig er veszi ves. levő járműve. fogja mego. os a bizottság

örögországban. f. a G. G. r. áciái menck. l. zezése végett.

özérzete és a nem újságírós m szenzációthaj d George Lás. szorosan ömke. háskép nem, de hinniük, mert a mondta ezt, a bukotti minisz. bíráltsi gyűlésen mindenne késszen t. l. a feléle. nge javul t. l. e. t. éntéitől figye. y Lloyd George minden bizony. azok részéről, eseményeit his. k megmagya. Thiersnek, aki vesztette el a mert első nap kapott és emiatt yonos prüsskö. li, ugy szász o. k a híres angol k. k. hírlapján gy férje törté. motívuma: az on, a versaillesi, ke és még né. rancia, amely. ndezője Lloyd történt, hogy b. stése a lehető. a pszichológiai k. órázat és az. is esett sorba, a a siterült ösz. Georgnek, aki a smint lady e, férje tovább. szelleme fel. ége javul t. l. e. a van. Bizo. srólást: "fő az. r. ópa a fejete. (f. l.)

t, tekintettel a emberbaráti. o elhatározata, s. ros állami és. dot nyújt, hogy beazerszesse. zedve igazolt. telárnál jóval. alkalmi vásárt 9-12, d. a. fia cég Cluj,

Jakab és Fia terepályas. éjrává, a be. lésára Clort. kbolnai József. ala mérnök, r és Hovs. tt sauri meg. elbírálást. vasárban be. dik adate. december hó

KÖZGAZDASÁG

Mi lesz a kolozsvári villamosművekkel

Közlöttség Vaitoiannu belügy-miniszterhez

Az Új Kelet tudósítójától

Erdély fővárosa ipari és kereskedelmi életének régi panasza és egyben Kolozsvár gyárvárosává való fejlesztésének legnagyobb akadályai az, hogy a városi villamosművek áramszolgáltatási képessége nem tudja az ipartelepek, gyárállalatok és technikai üzemek igényeit kielégíteni. A villamosmű hálózata már húszéves korára idős és csak hatással tulterheléssel szolgáltatja az áramot. Az utóbbi évek nagyüzemi gyáralakításai általánosan fokozódó igényeket támasztottak a kolozsvári villamosművel szemben és az intenzívításban erősödő kívánalmak vetették felszínre a villamosművek nagyarányú kibővítésének tervét.

A tervek valószínűleg realizálásának azonban igen sok akadály van jelenleg is. A Ganz féle Villamosági Részvénytársaságnak, amely a kolozsvári villamosművek bérletje, lejárt a szerződése és az új pályázat kiírásával kapcsolatban a városi tanács, a belügyminisztérium és a többi érdekeltégek között olyan súlyos jellegű nézeteltérés merült fel, amely a kilátástalan megkezdését beláthatatlan időkre dobta vissza. Legutóbb a városi tanács a villamosművek bérletére kiírta a pályázatot, amelynek határideje november tizenkettedikén jár le.

A feltételek szerint az új bérlet 1923 január elsején volna köteles átvenni az üzemet. Az átvétel időpontjának téli időszakban való meghatározása és a tényleges birtokbavétel örökös adminisztratív és technikai előkészületeket igényel, amely elvégezni sem a jelenlegi bérlet, sem utódja, a rendelkezésre álló idő alatt, nem képes. Kolozsvár lakosságát az a veszély fenyegeti tehát, hogy a legkritikusabb időszakban világítás nélkül marad, az iparvállalatokat, gyárakat, műhelyeket és különböző üzemeket pedig tevénytelen állapotukban zavarja meg a villamos áram szolgáltatásának bár csak rövid ideig való szünetelése és produktívitásukban olyan súlyos anyagi károsodások érnék, amelyekért a felelősséget sem a Ganz féle részvénytársaság, sem utódja, de mégkérvésbe a városi tanács, vagy a belügyminisztérium nem vállalhat felelősséget.

A kolozsvári gyárvállalatok és ipari üzemek, de a lakosság mindegyike, érthető nyugtalansággal értesült a kolozsvári villamosművek átvételének szerencsétlen időpontjáról és tiltakozásának minden erejével foglal állást ebben a kérdésben. Bisottságot alakított, amelynek tagjaiul Tripón Gábor országgyűlési képviselőt, Mihali Tivadart, az egyetemes bizottság elnökét, dr. Pop Julian polgármestert, dr. Kis Mórt, a gyáriparosok szövetségének igazgatóját, Negrutiu Jánost, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara új elnökét és Balanu, a Renner-bőrgyár egyik igazgatóját, választották meg. A delegációnak az volt a feladata, hogy részletes memorandumot dolgozzon ki a kolozsvári villamosművek átvételi időpontjának megváltoztatására, a memorandumot adja át Vaitoiannu belügyminiszternek, akit szívesen fogadjon arról a választás helyzetéről, amelybe Kolozsvár egész ipari és kereskedelmi élete az átvétel rapid hieroszakolása esetén kerülne és arra kéri a minisztert, hogy az átvételt a nyári hónapokig prolongálja, amikor a villamos áramot szolgáltató telep nincsen olyan intenzív igénybe véve, mint télen és amikor az átadás megrázkódtatások nélkül történhet meg.

Es a bisottság a múlt héten járt a belügyminiszternél, átadta neki a súlyos indokokkal támogatott memorandumot és az átadás időpontjának elhalasztását kérte. Vaitoiannu belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy méltányolja azokat a fontos érdekeket, amelyek a kolozsvári villamosmű bérletéséhez fűződnek és megígérte, hogy alapos tanulmányozás tárgyává teszi a kérdést és döntéséről értesítani fogja a kolozsvári városi tanácsot.

A magyar arannyal vitják meg a leikurzust

A kormány összevásárolja a külföldi piacokon levő leikurzust. Újabb bankjegyzeteket helyeznek forgalomba

Az Új Kelet tudósítójától

Bukarest, október 23. Sokat foglalkoztatja mostanában a sajtó és a politikai körök az a kérdés, hogy mi lesz azzal az arannyal, amelyet az Osztrák Magyar Banktól kapott annak fejében, hogy a koronspénzt 1:2 arányban leírta váltotta be Románia. Ez a likvidációs összeg pontosan hetvenkétféle millió aranykoronát, melyből eddig 34 millióháromszázötvenöt már el is helyezték a Banca Nationala trezorjában az érfedezetet fokozására. A még nem folyósított 37 millió hátszázötvenöt aranykoronát fizetési határidejét még nem állapították meg, ugyancsak a részleteket sem. A már kifizetett 34 millió aranykoronától 13 millió négyezeret a Take Jonson-kormány alatt felvett kölcsön fejében fizetett vissza az állam a Banca Nationalának, amelyből állami vásárlásokat és szállításokat finanszíroztak. A fennmaradó huszmilliót és még száz ezer aranykoronát, amelyet csak most kapott az állam, hivatalosan illetékes helyen szerzett információk szerint — azzal a céllal adták át a Banca Nationalának, hogy érfedezetének növelésével a bank elegendő elasticitással rendelkezék ahhoz, hogy a magánosok részére nyújtott hitelt kibővítsék. Ellenszolgáltatásként az állam ennek az összegnek az orszéj angol fontokban kiállított csekket kap, hogy összevásárolja a külföldön levő leikurzust, hogy ezzel a lei árfolyamát megjavítsa.

A Banca Nationala nem hozta forgalomba azt a bankjegymennyiséget, amelyet a kincstári bonok ellenében az államnak adott kölcsönzésre kibocsátott. Ebben az a számítás vezetett a bankot, hogy a háboru alatti és az ezutáni bankjegyzet kibocsátás a papírpénz értékének harmadára, maximálisan kilenc százalékre, szállította le az érfedezetet, azzal viszont, hogy a kibocsátott bankjegyeket nem helyezte forgalomba teljes összegükben, tizszázalékosnál is nagyobb érfedezetet biztosító a papírpénzforgalomnak. Ez a fedezet most az Osztrák-Magyar Bank elszámolásából származó huszmillió-száz ezer arany koronával oly mértékben nagyobbodott, hogy a bank ezzel egyidejűleg tetszés szerinti mértékben kibővítheti a magánosoknak folyósítandó hitelt, vagyis most már forgalomba hozhatja az eddig visszatartott bankjegyzeteket.

A kormányhoz közelálló tényezők mindezekből azt következtetik, hogy a Banca Nationala az érfedezetes bankjegyzet forgalom emelésével nem fog újabb bankjegyeket kibocsátani az államnak régebben adott kölcsönökre s így a lei értéke valószínűleg javulni fog.

(x) Bukaresti devizapiac október 23-án. Paris 1150, London 705, New-york 180, Milánó 668, Zürich 29 50, Prága 516, Bécs 21, Berlin 3°, Budapest 550.

Belföld

(x) Bukaresti valutapiac október 23-án. Márka 440-50, leva 103-5, török font 90-2, font sterling 700-5, francia frank 1140-50, svájci frank 28-9, lira 660-70, drachma 420-30, dinár 230-35, dollár 159 50-60, osztrák kor. 25-6, magyar kor. 6-6 50, szokol 500-10, langyel márka 195-200.

(x) Az erdélyi bortermés. Az idei szőlőtermés Erdélyben gyenge. A nagy szárazság miatt a szőlő nem tudott megérikni, az ősi esőcsés pedig a szüretelési tette majdnem lehetetlenné. Különösen Arad megyében okozott nagy károkat a hetek óta szakadatlanul szakadó eső. A rossz termés-kilátások miatt a borárak érzékeny emelkedésre várható, sőt egyes vidékeken mer is érezhető. Minőség tekintetben is silányabb lesz az idei bortermés, mint tavaly. Hasonló a helyzet Magyarországon is.

(x) A kereskedők helyet kapnak a vámellenőrségnél. A magyar határ mentén román részről tapasztalt visszásságok és az elvámolás miatti késedelem miatt a magyar kereskedők az erdélyi kereskedőkkel az a kérséssel fordultak a kormányhoz, hogy az erre a célra alakított bizottságban ők is résztvegyenek egy képviselővel. A pénzügyminisztérium az aradi kereskedőknek teljesítette is ezt a kívánalmát, akik a napokban fogják delegátusukat megválasztani.

(x) Kontingentálják a puhafát? A tizféle kontingentálásával kapcsolatban felmerült a bukaresti fakisiparosok körében az a terv, hogy a belföldi szükségletek biztosítására a puhafatermékeket is kontingentálják. A regáti fakisiparosok elnöke ez irányban tárgyalásokat is folytatott az illetékes miniszterekkel, akik kijelentették, hogy szükség esetén keresztülvizsítják a minisztertanácsban a puhafa kontingentálását. Gróza Péter dr., az erdélyi Régi Fegyveres elnöke legutóbbi bukaresti utja alkalmával hosszas tárgyalásokat folytatott a regáti fakisiparosok elnökével, akiknek számos érveléssel bebizonyította, hogy az általuk követelt puhafa kontingentálással az őhajított célnak éppan az ellenkezőjét érhetik el. Romániában nincs szükség a puhafa kontingentálására, mert csak a marosvidéki körzet annyi puhafát termel egy év alatt, amennyi Románia szükségleteit évekig biztosítja. A tárgyalások végeztével a regáti iparosok elnöke belátta dr. Gróza álláspontjának helyességét és kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy az illetékes minisztereknek is haladéktalanul tudomásra hozza, hogy a regáti fakisiparosok érdekeivel nem áll szemben a puhafa szabadkereskedelmének további fentartása.

(x) Módosították a vámtarifát. A legfőbb vámbizottság szombati ülésében módosította a kiviteli díjtáblázat egyes tételsit és pedig: öntött vas az érték husz százalékára; házilag készült szőnyegek és más szővőtáru kilogramja után két lei, cipőkrem kilogramjéért öt lei, belföldön készült kaszák mázsájéért öt lei, cukka és pálinka literé után tizbani; léce és ablakrádony vámjá tiz lei mázsánként, „pacula” építvány mázsánként két lei, a dió vámjá héjja husz lei, dióbél 25 lei kilogramként. Ezzel kapcsolatban a vámügyi vezérigazgatóság tudomására hozta az összes vámhivataloknak, hogy az exportált gabonáért egyszázalékos bélyegilletéket szedjenek.

(x) Újabb mizériák a nyílt pályán való rakodások körül. Részletesen beszámolt az Új Kelet a nyílt pályán való rakodás megtiltásának súlyos gazdasági következményeiről és arról az akcióról, amelyet az érdekképviseletek a tilalom visszavonása érdekében indítottak. Az érelves akciónak csak felsikere lett, mert a CFR. vezérigazgatósága a nyílt pályán való rakodást csak a fővonalakon engedélyezte, míg a mellékvonalakon továbbra is fenn-tartotta a nyílt pályán való rakodási tilalmat. Azok a termelők, akiknek ipartelepeik a mellékvonalak mellett fekszenek és országutak hiányában

nem áll módjukban a termékeiket állati erővel a legközelebbi állomásig szállítani, nemcsak a kénytelenek lesznek türelmetlenkedni, mert a sürgős elszállításra váró termelvényeik (le, cukor, pa, gabona félék) vagonszámra rothadnak a nyílt pályán elszállításra várva. Értesüléseink szerint az érdekeltek rövidesen ankótát t rianak ezügyben Kolozsvárt, ahol egy memorandumot szerkesztettek, amelyet egy köldöttség visz le Bukaresiba a közlekedésügyi miniszternek.

Külföld

(x) Zürichi zárát október 23-án. Berlin 13 75, Prága 17 95, Budapest 21 75.

(x) Zürichi devizapiac október 23-án. Berlin 12 25, New-york 547 50, Milánó 2275, Prága 1795, Budapest 21 75, Zagrab 240, Bukarest 345, Varsó 450, Bécs 72, Bács leányegység kor. 78.

(x) Budapesti értéktőzsde október 23-án. Nyitás: Sajtóárján 55 000, Románurányi 118 000. Dáni vasút 7 200, Kőszénbánya 126 000, Államvasút 27 500. Olajipar 8 600, Ganz Danubius 610 000. A tőrsde irányzata lauyha.

(x) Külföldi árupiac okt. 19-án. Marsaillesben: rizs 71 frank metronásánként; Havrs: gyapot 379 frank 50 kilogramként.

(x) Szabaddá tették a cseh kokszt és bikett kivitelét Prágából jelentik: A kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint október 20-ától kezdődően kokszt és bikett minden engedélyes illeték nélkül lehet kivinni.

Felelős szerkesztő DR. MARTON ENNÉ. Cím: 220100 Gyomai és kiadóvállalat 3. Szerkesztőségi telefonszám 977.

Minden rosszakaratu hirtérjesztéssel szemben száz és száz ismerőse megmondhatja, hogy a

SIPOS JENÓNÉL

vásárolt

női és leánykaruhák divatosak, olcsók és szépek

Még sehol és soha nem voltak kaphatók kézen olyan kitünő öltöngök, felöltők, fluruhák, mint most

1433

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10 sz.

Szövegetek nagy választékban

Fenyő és Braunfeld

világvárosi ékszerüzlete

Cluj-Kolozsvár, Főter 15. sz.

ARANY, EZÜST, DRÁGAKŐ, ÉKSZEREK ÉS MUIPARI AJANDÉKTÁRGYAKAT TELJES BIZALOMMAL VÁSÁROLHAT

Arany, ezüst és acél órákülönlegességek. Longines, Omega, Schaffhausen órák fölerakata.

Telefon 6-43.

SZIN

Die K...
szidó...
Soga...
násosát...
este a H...
mában...
lönbök...
leány...
lonjei...
raeg...
egyik...
a k...
A darab...
mikum...
olyan jó...
káról...
Finom...
és külön...
leány...
járt...
szerep...
tak...
Stramer...
táasi...
nyeltek...
cinn...
este...
Gott...
amelyre...
kes...
Mit...
és Bessz...
került...
magyar...
rab...
kás...
kú...
kuda...
kor...
nyá...
jás...
M...
A...
Hoss...
ság...
sem...
hiv...
A...
gény...
sae...
gadd...
élet...
szegény...
A...
várs...
szü...
vált...
ben...
m...
Hab

Kedd...
16...
Szerda...
béri...
rien...
Csütörtök...
Nid...
Szombat...
béri...
und...
Vasárnap...
let...
Tent...
Hét...
béri...
est...
Kedd...
Julia...
Prem...
Szerda...
ujdo...
Prem...
Csütörtök...
2-od...
szin...
Péntek...
hely...
Szombat...
(Am...
hely...
Szombat...
sz...
29...
Szombat...
előz...
mier...
tartj

Ro

Tüzif

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Die Kale mit drei Chaszanim. A zsidó szinpadok ötletes bohósatírójának, Segalnak, jócska, kacagtató háromfelvonásosát játszották szombat és vasárnap este a Habima színészei. A darab témájában és összeállításában nem igen különbözik más hasonló daraboktól. Egy leány, akit a komikus történetek véletlenjei három vőlegényrel ajándékoztak meg, áll a cselekmény központjában, egyik meglepetés a másikat hajszolja, a kacagásban peronyi s ünet uincsa. A darabot itakozták vitte páratlan komikumával. Egyik vőlegényt játszották olyan jócska humorral, amilyen eddig a színházról alig sugárzott a nézők felé. Finom, de nem leányt alakított Stramerné és kitűnő volt Ratinovitsné egy szobalány szerepében. Rabinovits szolgálóját játszott nagyon jól, Weisbergné anyaszeretővel és Wieder mint apa járulékotban hozza az est sikeréhez. Stramer és Waldberg kacagtató alakításai emellett is, de még jobban érvényesültek a hétfői kabaré-szi „Machle” című egyfelvonásosában. — Szombat este Gordin nagyhatású művét adják: a „Gott, Mensch und Teufel”, amelyre az együttes már hetek óta készül.

Mit járkalás meztelenül? Hossz és Bessz. Két könyvi francia bohósat került bemutatásra vasárnap éjjel a magyar színházban. Egy Feydeau darab és egy Verneuil-játék. „Mit járkalás meztelenül” egyfelvonásos, egy kuta asszony és egy ligatott férj komédiája. A budapesti Víg-színház egykori nyári műsorától való. Jól játszottak Poór Lili és Forgács. Nagyon jó figura volt a darabban Nagy Gyula. Mihal'fi is kedves alakítást nyújtott. A „Hossz és Bessz” sem mint vidámság, sem mint előadás nem volt valami kiváló. Amolyan kis törpe darab, szegény szeretővel, aki megadagozta, gardaggal, aki lecsasszik és asszal az életigassággal, hogy a nő mindig a szegény szeretőjé szereti önmagát. A darabot, amely tréfában különben is vérszegény, nagyon komolyan vették a színészek. Baróti jó volt, de nem volt tulajgossen mulattató. Még Mihályfi-ban volt a legtöbb stílus. A közönség mindamellát jól mulatott.

Habima Zsidó Szinpad

Heti műsor
Kedden, 1922 október 24-én A bérlet 16. szám, „Die Varsajzeren.”
Szerda, 1922 október 25-én premier-bérlet 17. szám, „17 Jahre in Sibirien.”
Csütörtökön, 1922 október 26-án „Kol Nidre.”
Szombat, 1922 október 28-án premier-bérlet 18. szám, „Gott, Mensch und Teufel.”
Vasárnap, 1922 október 29-én A bérlet 18. szám, „Gott, Mensch und Teufel.”
Hétfőn, 1922 október 30-án premier-bérlet 19. szám, nagy kabaré est, teljes új műsorral.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor
Kedd fél 8-kor: Kék mazur. Utána: Hudák Julia vendégjátéka. (Bérletszűnetben. Premier helyárrakkal.)
Szerda fél 8-kor: Bucsukeringő. (Operett-ujdonság, először. Premier helyárrakkal. Premier bérlet 11. szám.)
Csütörtök: Bucsukeringő. (Operett-ujdonság 2-odszor. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben.)
Péntek: Bucsukeringő. (3-adszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 28. szám. A.)
Szombat d. u. 3-5-ig: Torsan regénye. (Amerikai filmszenzáció. Igen olcsó helyárrakkal.)
Szombat fél 8-kor: Bucsukeringő. (Negyedszer. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 29. sz. B.)
Szombat fél 11-kor: Körbe-körbe. (Ujdonság először. Premier helyárrakkal. A premier-bérlet helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár.)

Vasárnap este fél 8-kor: Bucsukeringő. (Ujdonság, 5-ödször. Bérletszűnetben. Premier helyárrakkal.)

Vasárnap este fél 11-kor: Körbe-körbe. (Ujdonság, 2-odszor. Premier helyárrakkal.)
Hétfő fél 9-kor: Bucsukeringő. (Ujdonság, 6-odszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 30. sz. C.)

Hétfő fél 11-kor: Körbe-körbe. (Ujdonság, 3-adszor. Premier helyárrakkal.)
* Vasárnap közti előadások jegyei előre megváltathatók a színház pénztáránál.

A színházi iroda hírei

Körbe-körbe. Irodalmi szenzáció, ami azonban nem serdülő lányoknak való. Nincs talán szindarab ma, mely az egész világon oly háborúságot váltott volna ki, amint Schnitzler Arthur Reigen-je. Mindenütt akadtak szük látókörü hatósági személyek, amelyek csak a erotikát vették észre a műben a nem szállottak le annak mély értelméhez, nem értették meg benne a tiszta irodalmat s betiltották az előadást. Budapestben az elhamarkodott betiltás az akkori rendőrfőkapitány állásába került. Wienbe kormánykrizist okozott, mert a parlament a betiltás miatti megbuktatta az egész kormányt, Berlinben épen most oldották fel a tilalmat. A Körbe-körbe-nek nem célja az erotika, csak eszköz a egyszerű gondolatok megtestesítéséhez. A Körbe-körbe nálunk éjjeli előadásban fog színterülni, parádés szereposztásban s Janovics Jenő rendezésében. Rendkívül feladatot ró a darab előadása a rendezőre, mert tíz különféle színben folyik le a darab. A kolozsvári scenarium úgy győzi le a nehézségeket, hogy egyfolytában fog leperogni a darab, csak két ízben lesz két rövid pauza. Szombaton, vasárnap és hétfőn adják a Körbe-körbe-t. Jegyről tanácsos jóelőre gondoskodni.

Hudák Julia. Ma este a Kék mazur előadásának végén fog fellépni a világhírű primaballerina, Hudák Julia, igen gazdag és változatos műsor keretében.

Bucsukeringő. Strauss Oszkár Bucsukeringő-jének első és második előadására már alig van egy pár jegy. Tömegesen váltják a harmadik, negyedik ötödik és hatodik előadás jegyeit. A szinpadon az utolsó próbák folynak már ebből a gyönyörű zenéjü, poetikus, szép operettből, amely minden valószínűség szerint legvonzóbb műsordarabja lesz a magyar színháznak.

MODERN ÜVEGCSISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR
PÉCHY és TÁRSA
Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna (Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1981
készíti a legszebb tükröket és butorüvegeket minden méretben és mennyiségben
Ujrafoncsorozási Kérjen árajánlatot!

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co
Kötött, szövött, rövid és norinbergi árak nagykereskedésére
Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagyplac-tér

Kepes Elek orvosi kötszerész
Oradea-Mare, Sas-passage
Ajánlja saját készítményű sérvkötőt, haskötőt stb.
Női és férfi övszerek nagyraktára

Használt gépeket vesz, mindenféle javított gépeket szállít, javításokat eszközöl
Hoffmann Sándor ókl. gépészmérnök Cluj, Székely-ut 2 sz. 919 Telefon 919

MEGNYILT Clujon a Bolyai-utóában **MEGNYILT**
Rosmann Mihály szücsműhelye
ahol minden a szakmába vágó m. n. k. t. legújabb divat szerint pontosan eszközöl

LEGELENYŐSÉBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS Engross!
Függő és fal-lámpák, lámpa és hű-egység-hézagmácsák, lámpa-teszt, Táblaüveg Demyonok,
Auszländer Lajos Cluj-Kolozsvár P. M. Vitezzai 39. Telef. 954
Készlety-fohó poharak, lámpa-csövek, hitelesített vendégjel palackok és poharak
Endet. ill!

ELADÓ / / / /

két darab új négyréti sikszita, vétel esetén üzembe felszerelve is. Bármily teljesítményű sikszitát megrendelésre készítenek. Uj malomok felszerelését, valamint meglévő malomok átalakítását a legnagyobb teljesítményre a legmesszebbmenő jótállás mellett vállalom.

Érdeklődők felvilágosításért forduljanak
Márkus Mihály
speciális malomépitőhöz Szatmár str. Transilvania (v. Pázeit-u.) 69

FÜZETEK,
író- és rajzszerek Schwartz Ignácnál, Malom-u. 16. kaphatók. Olcsó árak.

Husz éves **bankgyakorlattal** bíró teljesen **önálló munkaerő,** ki jelenleg egy nagyobb kereskedelmi vállalat irodavezetője, pénzügyi-és ipari vagy kereskedelmi vállalatnál **állást vállalna.** Megkereséseket Felmondatlan állásban jellege alatt továbbbit Kelet hírlapiroda Arad. 4931-I

Gyermek ruhák 1399 raktáron és rendelésre is legizlésebben csak az **ADLER-cégnél** készülnek. Str. Iuliu Maniu (v. Szentegyház-u.) 5. sz.

Iskolaruhák Raglánok
nagy választékban megérkeztek 1380
Neumann M.
cégnél, Cluj, Piata Unirii No. 14. Póter

Zsák HAVAS DEZSO Timisoara
1874 **Zsineg** **Ponyva**

Szatmár postán utóvét mellett postosan szállít 1344
Winkler Mór számlagyára
Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér 39. Telefon 12-90.
Árjegyzők és kassza kiváratra ingyen.

ELSŐ ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRU GYÁR
CLUJ, Str. Xenophon (v. Szappan-u.)
Telefon interurban 2-13.
Sürgőny cím: JUVAERE Cluj.

Ékszerárugyár és nagykereskedés.
Vesz: legmagasabb árban mindennemű arany és ezüstöt.
Gyárt és elad: mindennemű ékszerárut.
Vállal: mindennemű briliáns munkákat, javításokat és alakításokat.
Vésnöki műterem. Fogászati arany és forrasztó. Arany és ezüst huzaok és lemezek.
Csak viszenteladók részére!

Hitelesített ürmértékek nagybani gyártása R. M. S. (trafik) táblák kaphatók.
Grünwald Jakob 1296
bádóárugyára Cluj, P. Mihail Vict. (Széchenyi-tér) 13.

Mindenkinek el kell olvasnia **HERZL NAPLÓJÁT**
THEODOR HERZLS TAGEBÜCHER
Első kötet. 650 oldal. Vásonkötés.
Ára 160 lei
Csomagolás és portó 6 lei
Uj Kelet Könyvosztálya Cluj, str. Baron L. Pop 10

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközöl

Tűzifa házhoz szállítva: 4 méter vegyes 500 lei, 4 méter hasábos bükk vagy tölgy 650 lei, 100 kg. hasábos bükk vagy tölgy aprítva 40 lei, 100 kg. vegyes 34 lei. **Frenkel Mór fatelepe** Telefonszámok 401-290

